

"חיות זה בטבע שלי"

הקדמה

תכנית ההעשרה שלפניכם מיועדת להפעלה במסגרת צהרוני ניצנים בכיתות א'-ב' בבתי הספר. התכנית כוללת מערכי פעילויות יומיים הכוללים פעילות לפתיחת היום, פעילות העשרה חינוכית ופעילות לסיום היום.

החודש נעסוק בנושא שמירה והגנה על החי והצומח.

"חיות זה בטבע שלי"

נכיר בעלי חיים מיוחדים ואת אזורי המחיה שלהם.

נערוך מפגשים עם בובות כף יד של בעלי חיים המדמים מצבים ורגשות של בעלי החיים, האנשה והזדהות.

נכיר סיפורים חדשים בנושאי בעלי חיים המתגוררים בסביבתנו.

נעסוק ביצירה ייחודית המעודדת קירבה, סקרנות ועניין בבעלי החיים השונים.

נכיר פרחים וצמחים הצומחים בסביבת מגורנו ונעודד רצון לשמירה על הצומח.

תוכנית זו מכוונת להעשרת עולם הידע, פיתוח מיומנויות
והקניית ערכים עבור התלמידים.

במהלך כל אחד מימי הפעילות נעסוק בדרכים מגוונות בנושא שמירה על הטבע.
נתמקד בביטוי אישי, חברתי ורגשי.

ידע -

התלמידים יכירו בחשיבות השמירה על הטבע הסובב אותנו,
על הצומח והחי וילמדו כיצד ניתן לשמור עליהם.
התלמידים יתנסו ביצירה חוויתית מרחיבת אופקים, מעשירה ומהנה.

מיומנויות

חשיבה יצירתית מיומנויות תוך-אישיות,
הכוונה תוך - אישית: פיתוח חוסן ועידוד האמפתיה כלפי בעלי החיים.
פיתוח כישורים חברתיים - נשתף פעולה עם חברים,
נהנה מפעילויות חוויתיות ונעסוק בחקר וביצירה.

ערכים

קבלת דעות שונות, אחריות הדדית בין האדם לסביבה
ובמיוחד בין האדם לבעלי החיים.

הפרוייקט מבוצע ע"י חברת אקסיומה עפ"י מכרז היקפים משתנים מס' 15/5.2019
הפרוייקט מבוצע עבור היחידה לתוכניות משלימות למידה, משרד החינוך
תוכן ועיצוב גרפי: הגר אורן

סודות על בעלי חיים

שבוע ראשון

יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	יום א'	
חידון החיות	חיות הים הקסומות	לאמץ חבר	תנו לי רמז	יוגלה מקשיבים לטבע	מפגש פתיחה

ארוחת צוהריים

חוות החיות שלנו	להציל את חיות הים	משפחות בטבע	אפשר להיות הכלב שלכם?	לדבר עם חיות	פעילות העשרה חינוכית
להאכיל את החיות	חוות החיות של מקדונלד	זוכרים והופכים	קיפולי כלבלבים	זה הסוד שלי	מפגש סיום

פעילות פתיחה - יוג'ה מקשיבים לקולות בעלי החיים

מידע למובילים:

נפתח את השבוע במפגש של יוג'ה כאשר היום נקשיב לקולות בעלי חיים שונים.

עזרים:

מחשב / רמקולים

פתיח יוג'ה

קלפי יוג'ה

יוג'ה הקשבה לקולות בעלי החיים

מהלך הפעילות:

נשמיע את נעימת הפתיחה של יוג'ה.
ננחה את התלמידים לשכב על הבטן ולהניח את הראש על ידיים משולבות.
נזמין את התלמידים לעצום עיניים ולהקשיב לקולות,
לנסות לזהות את בעלי החיים שהם שומעים (בלי לומר דבר- רק להקשיב)
ננחה את התלמידים לבצע את התנועות כאשר המובילים משתמשים בקול רך ושקט.

בתום 3 דק' של הקשבה, נראה לתלמידים את קלפי היוגה
ונזמין את אחד התלמידים להדגים.

נחלק את התלמידים לשש קבוצות וניתן לכל קבוצה קלף אחד – תלמידי הקבוצה יתנסו בעצמם
בתנוחה.

ננחה את התלמידים להשאר בתנוחה מספר שניות ולשחרר וחוזר חלילה.
לאחר שכל התלמידים התנסו מעבירים את הקלפים בין הקבוצות עד שכולם ביצעו את כל
התרגילים.

יוג'ה יסתיים בישיבה מזרחית על הארץ,
גב זקוף, עיניים עצומות וחמש נשימות עמוקות.
נבקש מהתלמידים לספר אילו בעלי חיים הם זיהו.

פעילות העשרה חינוכית - לדבר עם חיות

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר "לדבר עם חיות"

מילים: אהוד מנור לחן: קובי אושרת
מילות השיר מצורפות.

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש בשאלה: האם בעלי החיים מבינים כשאנחנו מדברים איתם?
בקשו מהתלמידים לתת דוגמות מבעלי החיים הקרובים אליהם.
נשאל האם אנחנו מבינים את בעלי החיים שלנו? האם הם מדברים בשפתנו? בעברית?
אז כיצד נבין אותם?
נשאל על התנהגויות שונות של בעלי החיים כאשר הם: רעבים, צמאים, שמחים,
מפחדים, רוצים לשחק וכדומה.
נגיע למסקנה כי בעלי החיים אכן מבינים אותנו וגם אנחנו צריכים להיות קשובים להם.
לאחר השיח נלמד את התלמידים את השיר החביב "לדבר עם חיות".
נשמיע לתלמידים את השיר לפחות פעמיים ונזמין אותם להקשיב בריכוז למילות השיר.
נקריא להם את המילים פעם אחת לאחר ההקשבה ונשאל מי מדבר בשפות השונות?
דובית? עכברית? נחשית? ברבורית? ועוד

המובילים ישירו בכל פעם שורה אחת או שתיים
והתלמידים יחזרו אחריכם.
שירו להנאתכם.

צילים: אהוד מנור
לחן: קובי אושרת

לדבר עם חיות

לְדַבֵּר עִם חַיּוֹת, לְדַבֵּר עִם חַיּוֹת
עַל דְּבָרִים חֲשׁוּבִים וְאֶפְלוּ שְׁטוּיּוֹת,
לְדַבֵּר עִם חַיּוֹת, לְדַבֵּר עִם חַיּוֹת
בְּמִלְיוֹן סִימָנִים קוֹלוֹת וְאוֹתִיּוֹת.
יֵשׁ כָּל כָּךְ הֶרְבֵּה שְׁפוֹת, וְכֻלָּן כָּל כָּךְ יָפוֹת.

יֵשׁ כָּלִבֵּית, וְדָבִית, חֲתוּלִית, וְנִמְלִית,
עֲכָבְרִית וְנִמְרִית

אֲרָנְבִית וְגַם זְבוּבִית.

חֲרָגוּלִית הִיא שָׁפָה קוֹפְצָנִית,
וְדָגִית הִיא שָׁפָה הִגִּית.

וְדִי רַק לְשִׁלּוֹם כְּדִי לְהִתְחַבֵּר,
וְעַל שִׁלּוֹם אֲנִי אוֹהֶבֶת לְדַבֵּר.

לְדַבֵּר עִם חַיּוֹת, לְדַבֵּר עִם חַיּוֹת
עַל דְּבָרִים חֲשׁוּבִים וְאֶפְלוּ שְׁטוּיּוֹת,
לְדַבֵּר עִם חַיּוֹת, לְדַבֵּר עִם חַיּוֹת
בְּמִלְיוֹן סִימָנִים קוֹלוֹת וְאוֹתִיּוֹת.
יֵשׁ כָּל כָּךְ הֶרְבֵּה צִלִּילִים
וְכֻלָּם כָּל כָּךְ קִלִּים.

וְגַם אַתֶּם יְכוּלִים לְהִבִּין,
עַל דְּבָרִים חֲשׁוּבִים וְאֶפְלוּ שְׁטוּיּוֹת,
וְגַם אַתֶּם יְכוּלִים לְהִבִּין,
אִם תִּבְיטוּ אֶל תוֹךְ עֵינֵיהֶם,
אִם אַתֶּם תִּדְבְּרוּ אֲלֵיהֶם.

לְדַבֵּר עִם חַיּוֹת, לְדַבֵּר עִם חַיּוֹת
עַל דְּבָרִים חֲשׁוּבִים וְאֶפְלוּ שְׁטוּיּוֹת,
לְדַבֵּר עִם חַיּוֹת, לְדַבֵּר עִם חַיּוֹת
בְּמִלְיוֹן סִימָנִים קוֹלוֹת וְאוֹתִיּוֹת.
יֵשׁ כָּל כָּךְ הֶרְבֵּה דְרָכִים,
לְהִגִּיד מָה שְׁצָרִיכִים.

בְּקוֹפִית וְעוֹפִית, בְּרוֹזִית וְעֵזִית,
עֲכָבִישִׁית נְחָשִׁית
בְּרְבוּרִית וְגַם דְּבוּרִית

וְהַכֵּל בְּחִיוֹךְ, בְּלַחִישָׁה, כִּי שָׁפָה
זֶה עֲנִין שֶׁל גִּישָׁה.

וְדִי רַק לְשִׁלּוֹם כְּדִי לְהִתְחַבֵּר,
וְעַל שִׁלּוֹם אֲנִי אוֹהֶבֶת לְדַבֵּר.

פעילות סיום - זה הסוד שלי

הכנה מראש:

הדפסה , גזירה וניילון של הכרטיסיות.
כרטיסיות החיות מופיעות בסוף התוכנית.

עזרים:

כרטיסיות של בעלי חיים שהכנתם מראש (שימרו את הכרטיסיות למשחקים נוספים)

מהלך הפעילות:

המובילים יחלקו לכל תלמיד כרטיסייה עם בעל חיים מסויים כאשר הכרטיסיות הפוכות ולא מראים לחברים איזה בעל חיים יש לך.
נזמין את התלמידים להתחלק לזוגות ולשבת על הארץ אחד מול השני.
לכל אחד מן התלמידים יש 20 שאלות שהוא יכול לשאול את התלמיד שמולו על מנת לנסות לנחש מהו בעל החיים שמסתתר בכרטיסייה של החבר מולו.
המובילים יתנו מספר דוגמות לשאלות כגון:
האם אתה שייך למשפחת הזוחלים?
האם אתה חי במים?
האם אתה הולך על ארבע רגליים?
האם יש לך קרניים?
ננחה את התלמידים כי יש לשאול שאלות כך שהתשובה עליהן תהיה בעיקר כן או לא.
משחקים עד שמנחשים ואז מתחלפים.
המנצח מי שהצליח לנחש בפחות מעשרים שאלות.

פעילות פתיחה- תנו לי רמד

מהלך הפעילות:

המובילים יזמינו לפי התור תלמידים המעוניינים להשתתף.
על התלמיד הנבחר לומר איבר בגוף של בעל חיים מסוים
ושאר החברים יצטרכו לנסות ולנחש מי הוא בעל חיים שיש לו את האיבר שנאמר.

תנו להם דוגמות:

כנף, סנפיר, קרניים, פרסה, צוואר ארוך מאד, מקור, אף ארוך, עיניים / אזניים גדולות מאד וכדומה.

פעילות העשרה חינוכית-

"אפשר להיות הכלב שלכם?"

כתב ואיר: טרוי קאמניגס / ספריית פיג'מה

תקציר הסיפור: (מתוך ספריית פיג'מה)

ארפי הוא כלב טוב והוא לא צריך הרבה.
הוא רק רוצה למצוא מישהו שיאהב אותו.
ספר נוגע ללב ומלא הומור על בית, על חברות ועל אהבה.

עזרים:

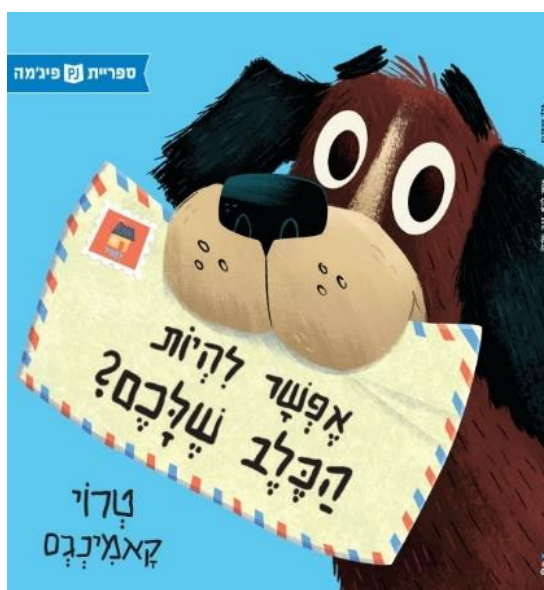
הספר "אפשר להיות הכלב שלכם"

דפי ציור

טושים / כלי כתיבה

מספריים

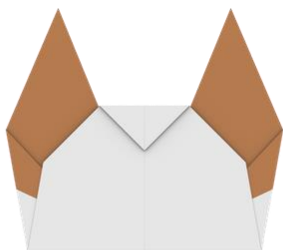
דבק סטיק

מהלך הפעילות:

על כלב אומרים כי הוא חברו הטוב ביותר של האדם.
ואכן כלבים אוהבים מאד את בעליהם.
הכלבים מאד אוהבים אותנו וסומכים עלינו שנדאג להם. כל מה שהם רוצים
זה מישהו שיאהב אותם.
בסיפור נשמע את קורותיו של הכלב אָרְפִי ששולח מכתבים להמון מקומות ואנשים
ומחפש מישהו להיות לו לחבר, אך איש לא מעוניין בו.
אָרְפִי אופטימי ואינו מתייאש. הוא מבין כי לחברות יש חשיבות רבה וממשיך לקוות כי יזכה בחבר.
נראה לתלמידים את כריכת הספר ונספר מי כתב ואייר את הספר.
נקריא את הסיפור.
הסיפור מעט עצוב ומעורר אמפטיה.
בתום הסיפור נפתח בשיח עם התלמידים ונשאל:
כיצד הרגשתם שהקשבתם לסיפורו של ארפי הכלב?
האם לסיפור יש סוף טוב?
כיצד הרגשתם כשארפי קיבל מכולם תשובות שליליות?
כיצד אתם חושבים שמרגישים בעלי חיים כמו כלבים וחתולים שאף אחד אינו רוצה אותם?
שאף אחד אינו דואג להם?
מה אנחנו יכולים לעשות למען בעלי החיים שבסביבתנו?

בתום השיח – נחלק לתלמידים דפים וכלי כתיבה ונבקש מהם לכתוב / לצייר מכתב
לבעל החיים שהם רוצים שיבואו לחיות איתם. נבקש מהתלמידים לכתוב לבעל החיים
מדוע כדאי להם לבוא לגור דווקא אצלנו.
נחלק לתלמידים דף נוסף להכנת המעטפה. ננחה אותם כיצד לגזור על קו המקווקו
וכיצד לקפל את שולי המעטפה ולהדביק אותה בעזרת דבק סטיק. ראו תמונה לדוגמה
נכניס את המכתבים למעטפות.
ניתן לתלות את המעטפות עם המכתבים על הלוח תחת השלט: "אנחנו אוהבים בעלי חיים"

פעילות סיום - קיפולי כלבלבים

עזרים:

ניירות A4 צבעוניים

טושים

מספרים

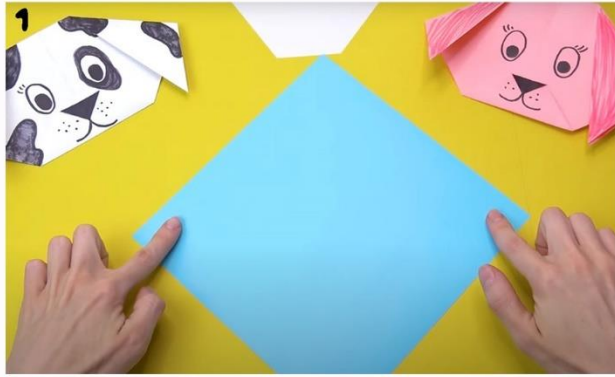
מהלך הפעילות:

כל תלמיד יכין לעצמו כלבלב חמוד מקיפולי נייר.
נחלק לכל תלמיד נייר צבעוני בצבע שיבחר.
ננחה את התלמידים לקפל צד אחד של הדף כך שיווצר ריבוע ושארית קטנה.
את השארית נגזור וישאר לנו ריבוע מקופל לחצי.
נקפל את המשולש שוב לחצי ונקבל משולש קטן.
כעת ניקח פינה אחת ונקפל אותה לפי התמונה לדוגמה,
נהפוך ונקפל גם את הפינה השנייה לאותו המקום.
נפתח את הקיפול האמצעי ונראה את פניו של הכלכלב.

הנחו את התלמידים לבצע את הקיפולים על פי הדוגמה.

כעת יציירו התלמידים את פניו של הכלכלב. ראו דוגמות.

פעילות פתיחה - לאמץ חבר

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לסרטון בו רואים כיצד מאמצים בעלי חיים בעמותת S.O.S

בריסטול לבן גדול

טושים

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונשוחח עם התלמידים על חשיבות האימוץ של הכלבים. נספר להם כי יש עמותות נפלאות כמו S.O.S חיות, "צער בעלי חיים" ועמותות רבות נוספות שאוספות את בעלי החיים ומטפלים בהם ומנסים למצוא להם משפחות שיאמצו אותם ויקחו אותם איתם הביתה להיות חלק מהמשפחה שלהם.

היום נכין יחדיו ביצירה משותפת פוסטר שיעודד משפחות לאמץ חבר חדש למשפחה.

אם יש אפשרות ניתן לתלות את הפוסטר בכניסה לצהרון.

פעילות העשרה חינוכית - משפחות בטבע

מידע למובילים:

בעלי החיים שייכים למשפחות שונות בטבע. בעלי זימים (ימיים), יונקים יבשתיים – ימיים, טורפים, כלביים, חתוליים), בעלי כנף, זוחלים, מכרסמים ועוד.

נכיר משפחות של בעלי חיים שונים מוכרים יותר ופחות ונשייך אותם למשפחות שלהם. מכיוון שיש משפחות ותתי משפחות רבות מאד נתמקד בחלק מן המשפחות.

עזרים:

כרטיסיות בעלי חיים

מהלך הפעילות:

נציג בפני התלמידים את כרטיסיות המשחק ונשאל מי יכול לזהות/ לספר על בעל החיים המופיע בתמונה.

נספר לתלמידים כי כמו שאנו שייכים למשפחה שלנו וכמו שאנו שייכים כולנו למשפחת בני האדם, גם בעלי החיים שייכים למשפחות שונות ולכל משפחה יש משהו מיוחד רק לה.

נציג בפני התלמידים כרטיסייה של קוף/ ארנב/ פיל או כל יונק אחר ונספר לתלמידים כי החיות האלה שייכות למשפחת היונקים.

מדוע קוראים להם כך? כי כשהם תינוקות קטנים הם יונקים חלב מאמא שלהם כדי לאכול. נשאל את התלמידים איזה עוד בעלי חיים הם מכירים שיונקים מאמא? כלב, חתול, ג'ירפה, ארנבים, עיזים סוסים ועוד.

נראה לתלמידים תמונה של דולפין ונשאל האם גם הדולפין שייך למשפחת היונקים. נספר כי משפחת היונקים נחלקת לשניים – היונקים היבשתיים שחיים על היבשה והיונקים שחיים במים.

לאחר שהצגנו בפני התלמידים תמונה של בעל חיים מחמשת המשפחות

יונקים – פיל / קוף

בעלי כנף – ציפור / שקנאי

זוחלים – נחש / איגואנה

מכרסמים - סנאי

בעלי זימים - דג

נסביר לתלמידים בקצרה על המשפחות השונות:

בעלי כנף – כשמים כן הם. כל החיות שיש להם כנפיים. למרות שלא כולן יכולות לעוף (כמו תרנגולת למשל) כולן שייכות למשפחת בעלי הכנף.

זוחלים – המשותף לכל משפחת הזוחלים הוא שהם זוחלים ולא הולכים על רגליים.

מכרסמים – הם משפחה שבה חברים בעלי החיים שיש להם שיניים ייחודיות בלסת העליונה שתי שיניים ארוכות חותכות וזוג שיניים מקביל בלסת התחתונה. שיניים אלו מתחזקות ומתארכות כל הזמן ובניגוד לאדם, למשל משמשות לא רק לאכילה ונגיסה אלא גם לחפירה והגנה.

בעלי זימים – זימים הם אברי הנשימה של הדגים וייצורים אחרים החיים במים. הם חורים מאורכים קטנים שנמצאים בציד גופם של הדגים ודרכם הם נושמים. הם מכניסים את מי הים לגופם, מסננים רק את החמצן שבמים ופולטים שוב את המים.

כעת נפזר את הכרטיסיות על הארץ במרכז המרחב כשהתמונות כלפי מעלה.

נשחק משחק חביב המזהה את בעלי החיים ומשייך אותם למשפחות שלהם.

לגילאים הצעירים - המובילים יאמרו הברה ראשונה מתוך שמו של אחד מבעלי החיים מי שיודע נזמין אותו להרים את התמונה, נשאל מי יודע לאיזו משפחה שייך בעל החיים, ואיזה צליל משמיע בעל החיים הזה.

לגילאים הבוגרים יותר – המובילים יאמרו שם של משפחה מסוימת והתלמידים יצטרכו לאתר בעל חיים ששייך למשפחה זו. נשאל את התלמיד שהצליח מה אותו בעל חיים אוהב לעשות. (בנוסף אפשר לשוחח על מהן חיות יותר ופחות מסוכנות)

משחק נוסף:

נהפוך את הכרטיסיות ונערבב ונחלק לכל תלמיד כרטיסייה. נבקש מהתלמידים להתבונן בבעל החיים שיצא להם. המובילים יקראו בשם של משפחה של בעלי חיים מסוימת, התלמידים שיש להם בעלי חיים ממשפחה זו, יקומו ויחליפו מקומותאו יניחו את הכרטיסיות שלהם ביחד על הארץ, כך נשחק עד שיווצרו לנו קבוצות של משפחות על הארץ.

פעילות סיום - זוכרים והופכים

עזרים:

כרטיסיות המשחק של בעלי החיים

מהלך הפעילות:

המובילים יפזרו על הארץ במרחב את הכרטיסיות השונות כשהתמונות הפוכות. נשחק את משחק הזיכרון בצורה מעט שונה.

נסביר לתלמידים כי כל תלמיד בתורו יהפוך שתי כרטיסיות, אם יצאו לו שני בעלי חיים מאותה משפחה – יקח את שני הקלפים וישוב למקום. אם לא הצליח יהפוך אותם בחזרה ויניח אותם על הארץ בדיוק באותו המקום שהיו.

הנחו את התלמידים להתבונן היטב על הכרטיסיות כשהופכים אותם ולזכור את מיקומן. התלמיד שמנצח הוא זה שהצליח לאסוף הכי הרבה קלפים.

פעילות פתיחה - חיות הים הקסומות

עזרים:

מחשב / רמקולים

[קישור לסרטון מעניין על בעלי חיים](#) משך הסרטון 11 דק'

מהלך הפעילות:

נספר לתלמידים כי היום נכיר את בעלי החיים הימיים – גם את היונקים וגם את בעלי הזימים (הדגים).

נצפה בסרט הקצר ובסופו נשאל את התלמידים למה התחברו בסרטון, מה משך את תשומת ליבם / מה עניין אותם במיוחד? ואיזה בעלי חיים הם זוכרים מתוך הסרטון.

פעילות העשרה חינוכית - להציל את חיות הים

מידע למובילים: (שימו לב כי פעילות זו נחלקת לשני חלקים)

בעלי החיים הימיים גם הם משתייכים למשפחות שונות –

בעלי זימים - דגים נושמים בצורה שונה מחיות היבשה. יש להם מנגנון נשימה מותאם לסביבה מימית, שמבוסס על ספיגת החמצן מהמים באמצעות זימים. רוב הדגים משתמשים במנגנון הזה.

יונקים - בעלי חיים ימיים שאומנם חיים במים אך נושמים חמצן כמו בני האדם ולכן עליהם לעלות מעל פני המים על מנת לנשום אוויר.

רכיכות -

נשאל את התלמידים איזו מילה לדעתם מסתתרת במילה רכיכה? כמו מה זה נשמע?

רכיכה = רכה. מה זה מרמז לנו על קבוצת בעלי החיים הזו? שהם רכים?

האם אתם מכירים בעלי חיים ימיים רכים?

קבוצת הרכיכות כוללת בין השאר את המדוזות, השבלולים, הצדפות והדיונונים.

רוב מיני הרכיכות חיים במים ומעטים מהם חיים במים מתוקים.

הכנה מראש:

המובילים יכינו מראש קופסת קרטון שטוחה (כמו של ירקות)
המובילים יקחו כוס גדולה ויערבבו בתוכה שמן וכף קקאו
על מנת לקבל תערובת הנראית כמו נפט.

עזרים:

דמויות קטנות של בעלי חיים ימיים מפלסטיק
שקיות אוכל משומשות, פחיות שתייה ריקות וקשים
קופסת קרטון שטוחה גדולה
נייר קרפ כחול / תכלת

מהלך הפעילות:

המובילים יניחו בקופסה צעצועים של בעלי חיים ויציגו בפני התלמידים, נראה להם כיצד בעלי החיים מסתבכים בחפצים שהשליכו בני האדם על החוף או אל המים. נכין מראש את קופסת הקרטון שתעמוד במרכז המפגש, נצפה את התחתית בנייר קרפ כחול. ובתוכה בעלי החיים בין כל הפסולת שבקופסא.

נפתח בשיח עם התלמידים ונשאל:

מה הם הדברים שבני האדם משליכים שיכולים לפגוע בבעלי החיים?
נספר לתלמידים כי לעיתים בעלי החיים הימיים נתקלים בכל מיני חפצים במים שנזרקו ע"י בני האדם והם מתבלבלים וחושבים שזה אוכל.
נשאל את התלמידים מה אנו יכולים לעשות בכדי להימנע ממצבים שכאלו?

דוגמות:

פקקים של בקבוקים
שקיות ניילון משומשות
רצועות פלסטיק מאריזות שונות
מזלגות מפלסטיק
מסכות חד פעמיות

חלק שני:

נספר לתלמידים כי היום ננוכח במו עינינו מה קורה לבעלי החיים הימיים כאשר בני האדם משליכים פסולת נוזלית מסוכנת אל תוך מי האוקיינוס. זיהום המים מזיק גם לנו, בני האדם וגם לבעלי החיים.
נספר לתלמידים על הנפט שהוא הדלק של האוניות ומה קורה כשהוא נשפך למים.

עזרים:

קערת פלסטיק לכל תלמיד
(לא חובה – צבע מאכל כחול להעשרת צבע המים)
חלוקי נחל קטנטנים
מעט שמן רגיל לבישול
מעט אבקת קקאו
כדורי צמר גפן
סירה קטנה – צעצוע
חיות ים מפלסטיק (דגים, תמנון, דולפין לווייתן, כוכב ים וכדו')
ספוג כלים קטן
כפות
נייר טואלט
כמה נוצות של ציפורים (רצוי אמיתיות שמצאתם בחוץ)
חתיכת בד בדמוי פרווה

מהלך הפעילות:

נחלק לכל תלמיד/ה קערה עם מים ונניח את כל חומרי הניסוי במרכז השולחנות. המובילים יסבירו לתלמידים כי אנו עומדים להכין אוקיינוס קטן ולראות מה קורה לבעלי החיים כאשר נשפכים אליו חומרים שונים. (אם בחרתם להשתמש בצבע המאכל הכחול- המובילים יעברו בין התלמידים ויטפטפו 2-3 טיפות לכל קערה.)

ננחה את התלמידים לשים בתוך המים את האבנים הקטנות, את בעלי החיים הקטנטנים, ואת הסירה.

המובילים ישפכו לקעריות קטנות את תערובת השמן והקקאו ויניחו על השולחנות ננחה את התלמידים בעזרת כף לשים בתוך המים 4-5 כפות מהתערובת ולערבב מעט. אם ניתן נבקש מהתלמידים לשפוך את התערובת על הסירה הקטנה ולדמות שפיכת הנפט אל תוך המים. נפנה את תשומת ליבם של התלמידים אל המים העכורים, הם כבר לא נקיים ושקופים כמו שהיו.

כעת נבקש את עזרתם של התלמידים לבדוק כיצד ניתן יהיה לנקות את הנפט מתוך המים בצורה הטובה ביותר, ננחה אותם לבדוק 3 אפשרויות:

1. להרים את הנפט בעזרת כף
2. להספיג את הנפט בעזרת כדורי הצמר גפן
3. להספיג את הנפט בעזרת הספוג כלים

מה שנגלה בניסוי זה: זה לא פשוט בכלל להוציא את הנפט מהמים וכמה שננסה יותר זה רק יגרום לו להתפשט יותר.

עכשיו נגלה כיצד משפיע הנפט על בעלי החיים !

נחלק לכל תלמיד/ה נוצה וחתיכת פרווה קטנטנה
ונבקש מהם לטבול אותם באותם המים.
ראו כיצד הנפט נדבק לנוצות , לפרווה ולעור של בעלי החיים.
נבקש מהם לקחת קצת נייר טואלט ולנסות לנקות את "בעלי החיים" (הנוצה והפרווה)

שוחחו עם התלמידים על תוצאות הניסוי – פקחנו את עיניהם למצבם העצוב של חיות הים.
נשאל אותם כיצד לדעתם ניתן למנוע את הפגיעה בחיות ובעופות.

פעילות סיום - חוות החיות של מקדונלד

מידע למובילים:

אנא התבוננו בסרטון לפני תחילת הפעילות
על מנת שתוכלו ללמד את התלמידים את התנועות של השיר.
בהמשך מצורפות המילים בעברית פונטית.

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לשיר "אולד מקדונלד" (לדוד משה הייתה חווה באנגלית)

מילות השיר בעברית פונטית מנוקדת ומילות השיר באנגלית

מהלך הפעילות:

נספר לתלמידים כי עתה נלמד שיר משעשע על משפחת כרישים.

נשאל את התלמידים אם הם מכירים את השיר " לדוד משה הייתה חווה"
נספר כי עתה נלמד את השיר באנגלית.

נספר לתלמידים כי באנגלית דוד משה הוא: **אולד מקדונלד**

נכיר לתלמידים את הדמויות בשיר:

נבקש מהתלמידים לחזור על שמות הדמויות כאשר אנו אומרים אותם.

אולד מקדונלד

פארם = חנה

פיג = חזיר

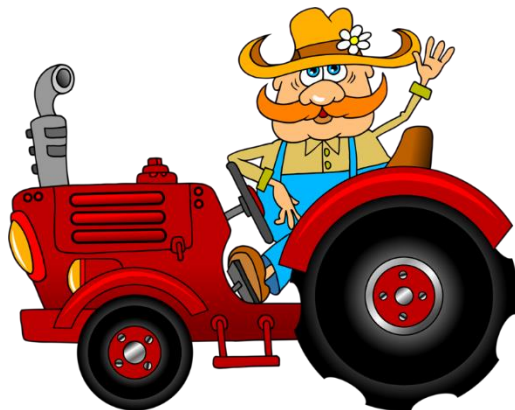
דאק = ברז

הורס = סוס

שיפ = כבשה

קאו = פרה

טרקי = תרנגול הודו

נשמיע את השיר כמה פעמים ונזמין את התלמידים לנסות להצטרף.

OLD MACDONALD HAD A FARM/

Thomas D'Urfev

Old MACDONALD had a farm
E-I-E-I-O
And on his farm he had a cow
E-I-E-I-O
With a moo moo here
And a moo moo there
Here a moo, there a moo
Everywhere moo moo
Old MacDonald had a farm
E-I-E-I-O

Old MACDONALD had a farm
E-I-E-I-O
And on his farm he had a pig
E-I-E-I-O
With a oink oink here
And a oink oink there
Here a oink, there a oink
Everywhere oink oink
Old MacDonald had a farm
E-I-E-I-O

Old MACDONALD had a farm
E-I-E-I-O
And on his farm he had a duck
E-I-E-I-O
With a quack quack here
And a quack quack there
Here a quack, there a quack
Everywhere quack quack
Old MacDonald had a farm
E-I-E-I-O

Old MACDONALD had a farm
E-I-E-I-O
And on his farm he had a horse
E-I-E-I-O
With a neigh neigh here
And a neigh neigh there
Here a neigh, there a neigh
Everywhere neigh neigh
Old MacDonald had a farm
E-I-E-I-O

Old MACDONALD had a farm
E-I-E-I-O
And on his farm he had a lamb
E-I-E-I-O
With a baa baa here
And a baa baa there
Here a baa, there a baa
Everywhere baa baa
Old MacDonald had a farm
E-I-E-I-O

Old MACDONALD had a farm
E-I-E-I-O
And on his farm he had some
chickens
E-I-E-I-O

With a cluck cluck here
And a cluck cluck there
Here a cluck, there a cluck
Everywhere a cluck cluck
With a baa baa here
And a baa baa there
Here a baa, there a baa
Everywhere a baa baa
With a neigh neigh here
And a neigh neigh there
Here a neigh, there a neigh
Everywhere a neigh neigh
With a quack quack here
And a quack quack there
Here a quack, there a quack
Everywhere a quack quack
With a oink oink here
And a oink oink there
Here a oink, there a oink
Everywhere a oink oink
With a moo moo here
And a moo moo there
Here a moo, there a moo
Everywhere a moo moo

Old MacDonald had a farm
E-I-E-I-OOOOOOO...

אולד מקדונלד הד אה פארם
 איה איה או
 אנד אין היז פארם הי הד אה קאו
 איה איה או
 ויט' אה מו מו היר אנד אה מו מו ט'אר

היר אה מו , ט'אר אה מו
 אבריוואר מו מו
 אולד מקדונלד הד אה פארם
 איה איה או

אולד מקדונלד הד אה פארם
 איה איה או
 אנד אין היז פארם הי הד אה פיג
 איה איה או

ויט' אה אוינק אוינק היר אנד אה אוינק אוינק ט'אר

היר אה אוינק , ט'אר אה אוינק
 אבריוואר אוינק אוינק
 אולד מקדונלד הד אה פארם
 איה איה או

אולד מקדונלד הד אה פארם
 איה איה או
 אנד אין היז פארם הי הד אה דאק
 איה איה או

ויט' אה קוואק קוואק היר אנד אה קוואק קוואק ט'אר

היר אה קוואק , ט'אר אה קוואק
 אבריוואר קוואק קוואק
 אולד מקדונלד הד אה פארם
 איה איה או

אולד מקדונלד הד אה פארם
 איה איה או
 אנד אין היז פארם הי הד אה הורס
 איה איה או

ויט' אה נאי נאי היר אנד אה נאי נאי ט'אר

היר אָה נאי, ט'אר אָה נאי
אָבריוואר נאי נאי
אולד מקדונלד הד אָה פארם
אָה אָה או

אולד מקדונלד הד אָה פארם
אָה אָה או
אנד אין היז פארם הי הד אָה לאמב
אָה אָה או
ויט' אָה בָה בָה היר אנד אָה בָה בָה ט'אר

היר אָה בָה, ט'אר אָה בָה
אָבריוואר בָה בָה
אולד מקדונלד הד אָה פארם
אָה אָה או

אולד מקדונלד הד אָה פארם
אָה אָה או
אנד אין היז פארם הי הד אָה צ'יק
אָה אָה או
ויט' אָה קלאק קלאק היר אנד אָה קלאק קלאק ט'אר

היר אָה קלאק, ט'אר אָה קלאק
אָבריוואר קלאק קלאק
אולד מקדונלד הד אָה פארם
אָה אָה או

פעילות פתיחה - חידון החיות

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישורים לשירים לחידון מצורפים במהלך הפעילות.

מהלך הפעילות:

נשמיע לתלמידים את תחילתו של כל שיר. (ממש בקצרה)
התלמידים יצטרכו לנחש על איזה בעל חיים השיר הזה מספר.

קישור לשיר – עכביש קטן

קישור לשיר – השפן הקטן

קישור לשיר – נחליאלי

קישור לשיר – פרפר פרפר פרח חי

קישור לשיר - פילפילון

קישור לשיר – מי יודע מדוע ולמה לובשת הזברה פיג'מה

קישור לשיר – שוקי התוכי

קישור לשיר – מקהלה עליזה

קישור לשיר – ברווזון קטנצ'יק

קישור לשיר – אדון חרדון

קישור לשיר – היפו היפו

קישור לשיר – רוצ' בן סוסי

פעילות העשרה חינוכית - "חוות החיות שלנו"

הכנה מראש:

נייחד לפעילות זו שולחן אחד.
אם אין אפשרות אז נביא לצהרון קופסת קרטון גדולה ושטוחה.
נפתח את המפגש כשאנו מספרים לתלמידים שהיום נכין את חוות החיות שלנו.
ניתן גם להביא קופסאות נעליים אישיות ולהכין את החווה האישית לכל תלמיד.

עזרים:

שולחן מהצהרון אותו נגדר בעזרת חתיכות קרטון ונמלא בשכבת חול.
או בתוך קופסה מרכזית גדולה שטוחה.
או ליצירה אישית קופסת נעלים לכל תלמיד

מכחולים
צבעי גואש / אקריל
אצטרובלים
חיות קטנות מפלסטיק
מספריים
עפרונות
צבעי פנדה
אקדח דבק חם (לשימוש המובילים)
דבק פלסטי לבן / דבק דו צדדי
דבק סטיק
פלסטלינה חומה ולבנה
אבני חצץ קטנטנות
דפי קרטון בצבע כחול/תכלת
נייר צלופן כחול
שקפים שקופים
נייר קרפ בגווני ירוק
דפי בריסטול בגווני ירוק
זרדים מהחצר
דבק סלוטייפ
אם יש:
עצים קטנים מפלסטיק
עלים ירוקים מפלסטיק
שאריות דשא מלאכותי

מהלך הפעילות:

נניח במרכז כל שולחן את כל אביזרי היצירה את הקופסה הגדולה או קופסת נעליים לכל תלמיד.

ננחה את התלמידים לצבוע בצבעי גואש את פנים הקופסא בגוונים של ירוק / חום.
(אם תלמיד הביא קופסת נעליים שהמכסה מחובר אליה, המובילים יסייעו
לחתוך את המכסה מן הקופסא.)

נניח לצבוע להתייבש מעט ובינתיים ננחה את התלמידים לצבוע
את האצטרובלים שלהם בשני גוונים שונים של ירוק.

בעזרת חתיכות קטנות של פלסטלינה בצבעי חום ולבן שנערבב אותם ביחד
ניצור צורות של סלעים קטנים.

כעת יכינו התלמידים את האגם.
ננחה את התלמידים להניח בריסטול תכלת ועליו שקף שקוף ולגזור "אגם קטן"
(צורה של שלולית) בגודל 10 על 12 ס"מ בערך.
השקף נותן תחושה של מים.
נזמין את התלמידים בעזרת מעט דבק פלסטי להדביק מסביב
לאגם הקטן אבני חצץ קטנות.

נחלק לתלמידים ניירות קרפ בגווני ירוק וננחה אותם לחתוך חתיכות קטנות,
למעוך וליצור מהם כדורים בגדלים שונים.

עכשיו נראה לילדים כיצד להכין עצים קטנים:

חיתכו קרפ לשרטים ברוחב 5 ס"מ בעזרת מספרים ואח"כ חיתכו אותם בצדדים לפי הדוגמה.
קחו זרד יחסית עבה, פיתחו את הסרט וגלגלו סביב הזרד.
נבקש מהתלמידים להכין עיגולים מפלסטלינה חומה שישמשו כבסיס לעצים.

עכשיו כשכל החלקים מוכנים נרכיב את חוות החיות שלנו.
נפזר בתוך החווה את בעלי החיים מהפלסטיק.

אם כל אחד יוצר יצירה עצמאית אפשרו לתלמידים להדביק ולהניח את החלקים
היכן שהם רוצים כדי שלכל אחד מהם תצא יצירה ייחודית ומיוחדת.

ניתן לשמור את החווה בפינת הצהרון ולהזמין תלמידים לשחק שם בזוגות במשחקי דימיון.

פעילות סיום - להאכיל את החיות

עזרים:

דפי בעלי חיים להדפסה
המובילים ידביקו על קרטון ויגזרו את הפה.
דפי טיוטא משומשים

מהלך הפעילות:

המובילים יציבו את גזירי בעלי החיים במרחקים שונים
מקו הזריקה שמאחוריו יעמדו התלמידים.
מטרת התלמידים "להאכיל" את בעלי החיים.
עליהם לקלוע אל תוך פיהן של החיות.

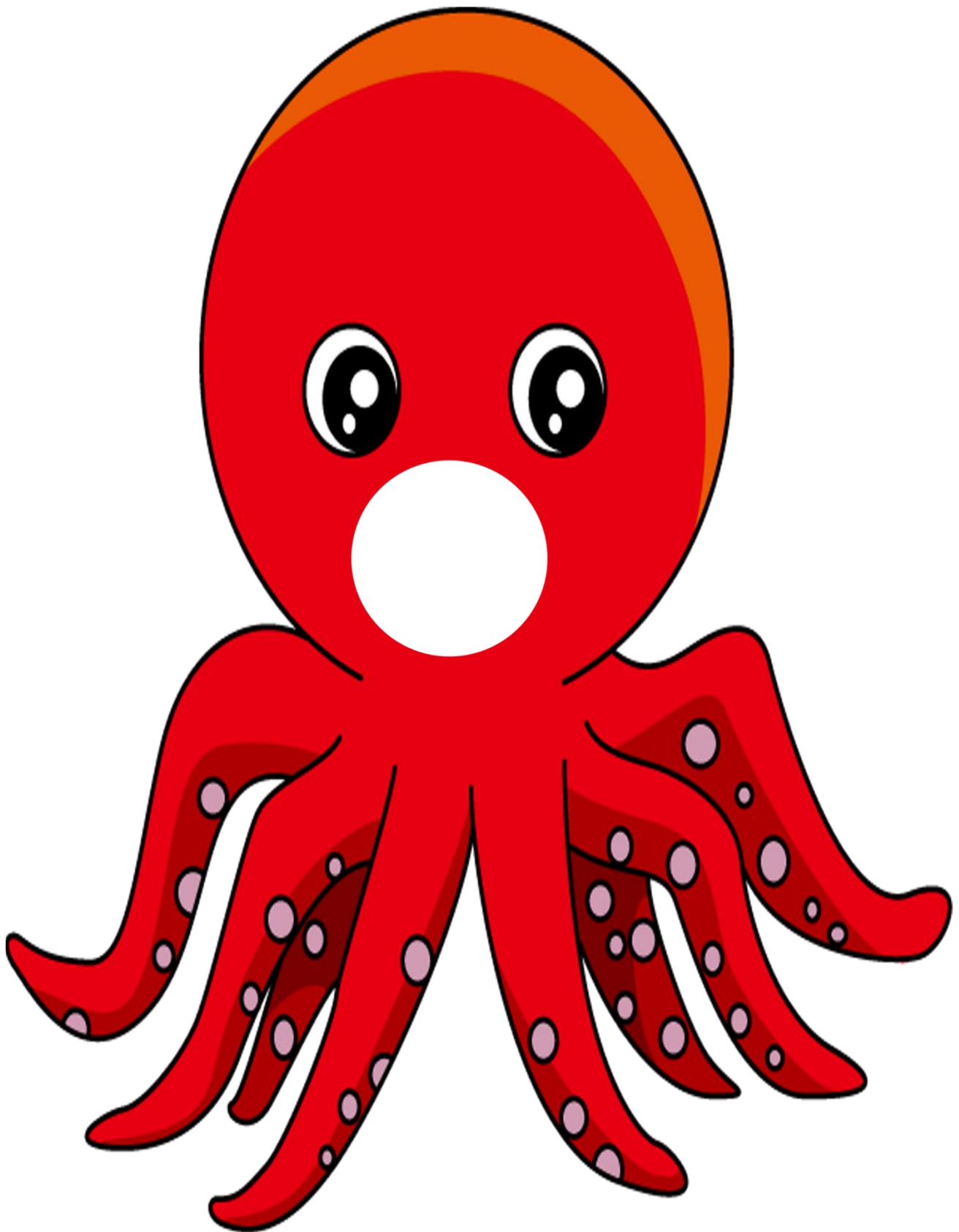
התלמידים יכינו את "האוכל" של בעלי החיים.
יגזרו חתיכות קטנות של ניירות וימעכו אותם לכדורים קטנים.
נשים את כל הכדורים הקטנטנים בקערה
ליד קו הזריקה שאותו יסמנו המובילים על הרצפה.

נקבע את מספר הנקודות שיקבלו התלמידים
כאשר הם מצליחים להאכיל את בעלי החיים.
חיות טורפות – 10 נקודות
חיות ים – 5 נקודות
חיות ביתיות – 2 נקודות

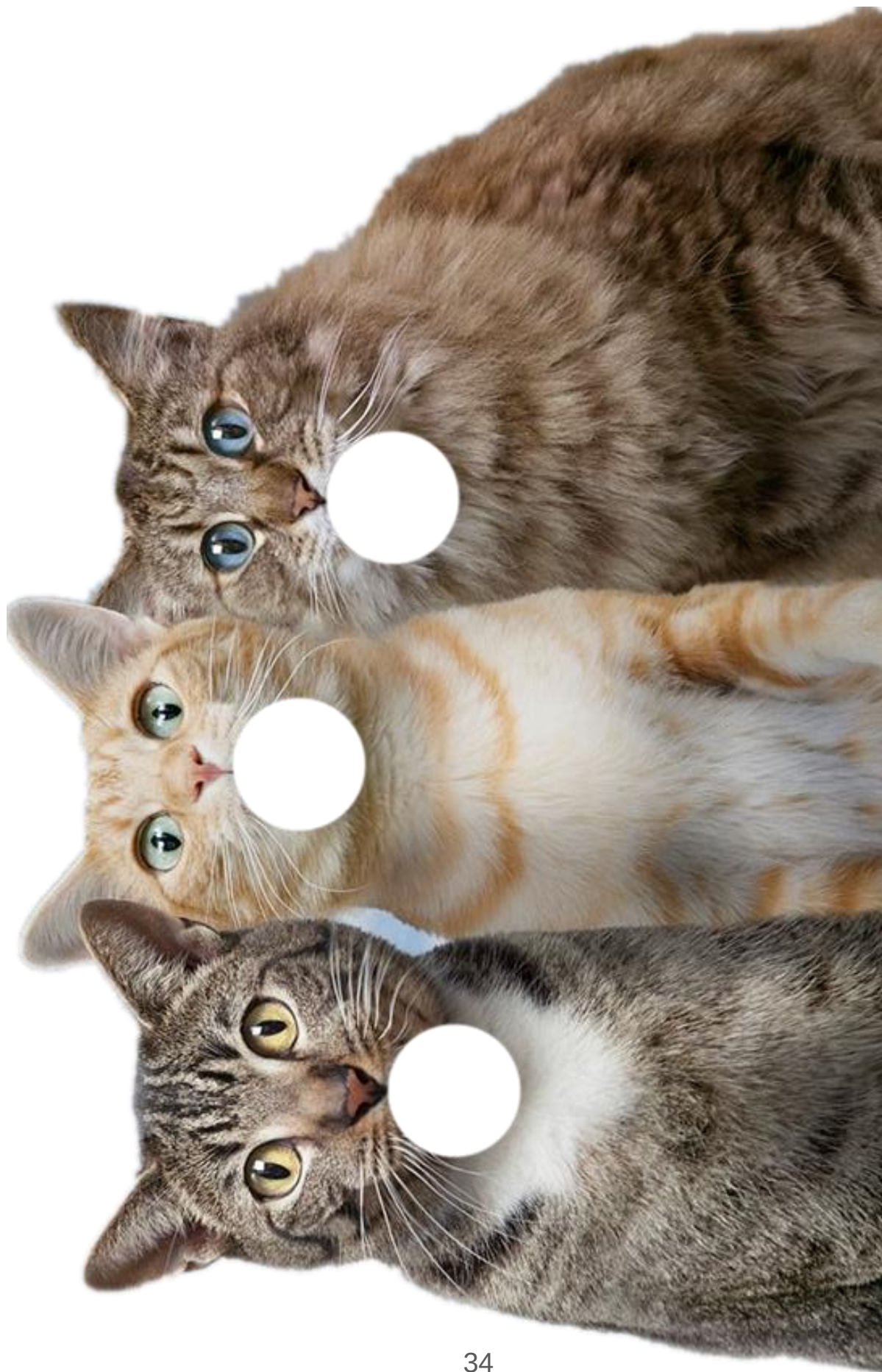
נזמין את התלמידים לפי הסדר ונרשום את הנקודות בהן זכו התלמידים.
ניתו לערוך כמה סבבים ולשנות את רמות הקושי במרחקים.

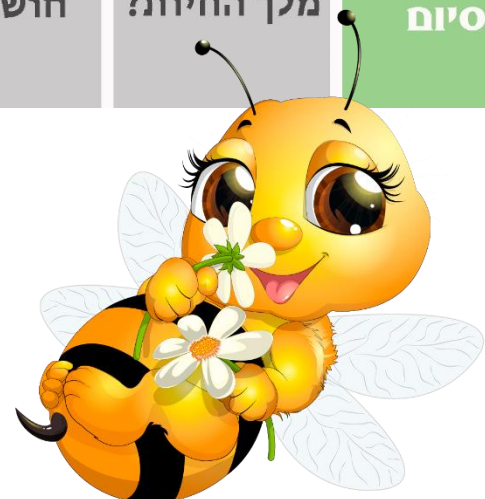
קסם עולם התי והצומח

שבוע שני

יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	יום א'	
שומרים על הפרחים	חיות בתנועות	בעלי חיים הם חברים	חוקר את החצר	יוגלה בטבע	מפגש פתיחה

ארוחת צוהריים

ולס להגנת הצומח	למה הכל קורה דווקא לי?	מי חושב שדבורה חשובה?	הצבעים שבטבע	חיות המחמד שלנו	פעילות העשרה חינוכית
מגיני הטבע	סמוך עלי!	חיות מרגישות	אני חושב ש...	מיהו מלך החיות?	מפגש סיום

פעילות פתיחה: "יוגלה בטבע"

עזרים:

מחשב / רמקולים

פתיח יוג'ה

קלפי יוג'ה

מוסיקת רקע נעימה לתרגילי היוגה עם הקלפים

מהלך הפעילות:

נשמיע את נעימת הפתיחה של יוג'ה
נזמין את התלמידים לשבת על הארץ ליד הכסאות שלהם, התלמידים יניחו את שתי הידיים משולבות
על מושב הכסא ויניחו את הראש על הידיים.

**מפגש "יוגלה" יפתח בתרגיל "שלוש, שתיים, אחת..." (משך הפתיח 3 דק')
הנחו את התלמידים לבצע את התנועות כאשר אתם משתמשים בקול רך ושקט.**

שלוש - התלמידים ינשמו בזמנם החופשי 3 נשימות איטיות ועמוקות מאד,
כאשר אחרי כל שאיפת (הכנסת) אוויר דרך האף, נעצור את הנשימה
ונספור בלב עד שלוש ואז אט אט נוציא את האוויר.

"שתיים" - עדיין עם עיניים עצומות התלמידים יקחו נשימה עמוקה וימתחו את שתי הידיים
למעלה לצידי האוזניים ויספרו לאט עד שתיים, יורידו את הידיים באיטיות ויקחו שתי
נשימות עמוקות.

"אחת" - ניקח נשימה עמוקה נושיט את שתי הידיים ו"נחבק" את עצמנו חיבוק חזק
כאשר הגוף מעט מתקפל מטה.

בתום 3 דק' של נשימות ומתיחות, נזמין את התלמידים לשבת במעגל על הארץ
נבקש מכל תלמיד לבחור בעל חיים ולהראות כיצד הוא:
הולך, יושב, מתמתח, שותה, מתנקה וכדומה.

לאחר שסיימו את הסבב עם כל התלמידים שרצו לקחת חלק,
נחלק את התלמידים לכמה קבוצות קטנות ונחלק להם את קלפי היוג'ה.
התלמידים יבצעו את התנועות שבקלפים ולאחר שכל הקבוצה סיימה,
מחליפים קלפים עם קבוצות נוספות, עד שכל הקבוצות ביצעו את כל התרגילים.

יוג'ה יסתיים בישיבה מזרחית על הארץ,
גב זקוף, עיניים עצומות וחמש נשימות עמוקות.

פעילות העשרה חינוכית - חיות המחמד שלנו

מידע למובילים:

במחקרים רבים הוכיחו כי הטיפול ולקחת האחריות על בעל חיים מעצב את אופיים של הילדים, הופך אותם לאמפטים ודואגים לזולת הן לבני אדם והן לבעלי חיים.

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר – כמה שרציתי כלב

מילים: יהונתן גפן לחן: יוני רכטר

עזרים ליצירה:

מבחר חומרי יצירה שיש בצהרון כגון: בדים, פונפונים, מנקי מקטרות, כדורי קלקר, פלסטלינה, אלבד, ניירות קרפ ועוד. נשאל כל תלמיד איזה בעל חיים היה רוצה לנסות וליצור ונסייע בבחירת חומרי היצירה המתאימים.

לא לשכוח לומר לתלמידים כי הם יכולים לבחור כל חיה שירצו. מצב' קישורים להתרשמות מיצירת בעלי חיים מחומרים שונים.

<https://www.youtube.com/watch?v=Bzggodldmk8>

https://www.youtube.com/watch?v=dxuv0fv_eXk

<https://www.youtube.com/watch?v=k8yCBgnhYco>

מהלך הפעילות:

נפתח את הפעילות בשיחה עם תלמידים.

האם אתם אוהבים בעלי חיים? מדוע?

אילו בעלי חיים אתם אוהבים במיוחד?

האם יש לכם חיות מחמד? אם כן, איך היא הגיעה אליכם?

נשאל את התלמידים מי רוצה לספר מה בעל החיים שלו צריך כדי לחיות?

מטרת השיחה להביא את התלמידים לתובנה כי זה מאד חשוב

לדאוג למזון ושתייה לבעלי החיים שלנו כי הם תלויים בנו, אך הקשר,

האהבה שאנו מרעיפים עליהם חשובים לא פחות על מנת שיהיו להם

חיים טובים ומאושרים.

חשוב לשמור עליהם ולהגן עליהם ולא לפגוע בהם.

נשאל את התלמידים באיזה דרכים ניתן לשמור ולהגן על בעלי החיים שלנו.

במפגש היום כל תלמיד יצור לעצמו את חיית המחמד שלו – גם אם היא דימיונית.

המובילים יציעו / ידגימו לתלמידים אפשרויות שונות ליצירת בעל החיים

אם יש לכם רעיונות נוספים, חלקו אותם עם הילדים.

נקצה פינה ייעודית בצהרון לבעלי החיים שלנו.

פעילות סיום - מיהו מלך החיות?

עזרים:

מחשב / רמקולים

[קישור למוסיקת רקע לפעילות ג'ונגל](#)

מהלך הפעילות:

נהוג לחשוב כי מלך החיות הוא האריה.

נשאל את התלמידים מדוע כולם חושבים כך?

מהן התכונות של מלך החיות?

האם להיות חזק הופך אותי למלך?

הזדמנות לשיחה ולהקבלה אנושית.

אך הפיל והקרנף הן חיות יותר חזקות ואפילו האריה לא ירצה להתווכח איתן.

נשחק במשחק מלך החיות ובכל פעם משתתף אחר יהיה מנהיג חבורת החיות.

המובילים יחלקו את התלמידים לקבוצות קטנות של 5 תלמידים בקבוצה

ויבחרו את "המלך" של כל קבוצה.

התלמיד הנבחר בכל תור יהיה מנהיג הקבוצה הם יצטרכו ללכת אחריו ולחקות אותו.

נשמיע ברקע בשקט את מוסיקת הג'ונגל.

פעילות פתיחה - חוקר את החצר

עזרים:

דף חקר מודפס כמספר התלמידים

עפרון לכל תלמיד

מהלך הפעילות:

נחלק לתלמידים את דפי החקר ואת כלי הכתיבה.

נזמין את התלמידים להסתדר בזוגות. נצא לטיול קטן בחצר הצהרון כשאנו מנחים את התלמידים

ללכת בזהירות, להתבונן על הארץ ולחפש בעלי חיים קטנים שחיים בקרבתנו

וחלקים מהטבע שאנו יכולים ליצור מהם יצירות כדוגמת **עלים ירוקים ויבשים,**

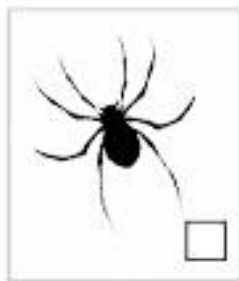
גבעולים שניתן לצייר איתם, זרד קטן לכל תלמיד (שישמש בפעילות הבאה כמכחול)

נוצות של בעלי כנף שנפלו בחצר הצהרון.

התלמידים יסמנו על הדף אילו חיות פגשו בחצר הצהרון.

נשמור את דפי החקר ונפתח איתם את השיח לאחר הארוחה.

פעילות העשרה חינוכית -

הצבעים שבטבע

מידע למובילים:

בטבע צומחים המון פירות, ירקות ועלים שיכולים להפיק מהם צבעים מרהיבים. היום נכין יצירה ייחודית שעשויה כולה מצבעים טבעיים שהטבע נותן לנו.

הכנה מראש ע"י המובילים אך ניתן לעשות זאת מול ועם התלמידים:

לרסק בקעריות נפרדות: סלק, גזר, פלפל אדום, עלים ירוקים שנשרו בחצר הצהרון פלפל צהוב, מעט תותים.

עזרים:

דפי בריסטול לבנים
2 קעריות מכל סוג צבע
גבעולים מחצר הצהרון
עלים יבשים
דבק סטיק

מהלך הפעילות:

נפנה את תשומת ליבם של התלמידים לצבעים הנפלאים הקיימים בטבע. גם של בעלי החיים וגם של הצומח. נשאל את התלמידים איזה בעלי חיים איתרו בחצר הצהרון. נשאל כיצד ניתן לשמור עליהם? מטרת השיחה לעורר את תשומת ליבם לחיים הסובבים אותם גם אם הם קטנים ביותר נציג בפני התלמידים את הקערות עם הצבעים מהטבע (או נכין אותן מול התלמידים)

נספר לתלמידים כי היום ניצור יצירה צבעונית שכולה מהצבעים שנותן לנו הטבע. נזמין את התלמידים לשולחנות היצירה (שני שולחנות גדולים), נחלק את דפי הבריסטול לתלמידים ונזמין אותם לקחת את הזרד שהביאו מהחצר, לטבול בצבעים השונים ולצייר טבע ונוף. (פרחים, פרפרים, עצים, שיחים, בעלי חיים, ים וכדומה) ניתן להוסיף ליצירה עלים שנאספו (לא נקטפו) מחצר הצהרון בהדבקה עם דבק סטיק.

פעילות סיום - אני חושב ש...

עזרים:

המובילים יכינו מראש כמה פתקים ועליהם כתובים התחלות של משפטים, יקפלו אותם לפתקים קטנים ויניחו בקערה / סלסילה

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לפי התור לבחור פתק מהסלסילה, לפתוח ולקרוא את המשפט שכתוב שם ולהשלים אותו על פי הרגשתם.

דוגמות למשפטים:

אני מרגיש ש...

היום הייתה לי הרגשה....

אני חושב ש...

בעלי חיים הם....

מאד כדאי שכולנו....

חיות טובות הן חיות....

פעילות פתיחה - בעלי חיים הם חברים

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

[קישור לסרטון - הדולפין והכלב](#)

לחיפוש ביוטיוב רישמו DOLPHIN & DOG SPECIAL FRIENDSHIP - Vangelis: Song Of The Seas

מהלך הפעילות:

נקרין לתלמידים את הסרטון הקצר הממחיש את הקשר הנפלא בין האדם לבעל החיים.

לאחר הצפייה נשאל את התלמידים מי הם חושבים דואג למי בסרטון שראינו?

נספר לילדים כי היום נכיר בעל חיים נפלא שתורם לחיינו באופן מופלא.

פעילות העשרה חינוכית - מי חושב שדבורה חשובה?

מידע למובילים:

דבורים היו קיימות על כדור הארץ מאז ומעולם, כאשר אומרים דבורים, ישר חושבים על דבש, אך מעשיה של הדבורה גדולים וחשובים הרבה יותר מהכנת דבש בלבד. כבר לפני שנים רבות הזהירו מדענים רבים וביניהם אלברט איינשטיין כי ללא הדבורים על כדור הארץ חיי האדם בסכנה.

עזרים:

כדור קלקר אליפטי לכל תלמיד (מעט יותר קטן מכדור טניס)
חוטי צמר צהובים
מנקי מקטרות צהובים שחורים ולבנים
פונפונים בצבע צהוב ושחור
עיניים קטנות
דבק פלסטי / דבר סטיק

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש עם התלמידים כשאנו שואלים: איזו חיה הכי חשובה בעיניכם?
אולי אריה, ואולי פיל, אולי ג'ירפה ואולי תנין? אולי כלב? ואולי חתול?
איך נדע? האם באמת יש תשובה?
נקשיב לתשובותיהם של התלמידים ונגיע למסקנה כי כל החיות חשובות
אך היום אנו רוצים לספר לכם על חיה אחת חשובה במיוחד.
ניתן לתלמידים רמז:

**היא קטנה וחמודה, מזמזמת בשמחה. מפרח אל פרח מתעופפת לבדה
פה קצת צוף וקצת אבקה ושוב עפה לדרכה.**

מי זו?

נכון מאד. הדבורה.

נשאל את התלמידים מה לדעתם תפקידה של הדבורה – כולם יאמרו דבש.

ועכשיו נגלה את הסוד החשוב

דבש זה טעים וגם מאכל אהוב

אך לדבורה יש תפקיד הרבה יותר חשוב.

נשאל את התלמידים האם הם יודעים מהם אבקנים?

האבקנים נמצאים במרכז הפרחים ותפקידם לעזור לפרחים להתפשט ולהתרבות.

מדוע האבקנים נקראים כך? – הם בעצם אבקה.

נספר לתלמידים על פעולת ה**האבקה** שעושה הדבורה כאשר היא מתעופפת מפרח אל פרח

ומעבירה את האבקנים ובעצם עוזרת לפרחים, לפירות ולירקות השונים להתרבות.

ללא הדבורה, הרבה צמחים, עצים, ושיחים לא היו מתקיימים ולאט לאט מהעולם נעלמים.

אז מי חושב שדבורה חשובה?

היום נכין יחדיו את כוורת הדבש ועליה דבורה קטנה וחרוצה.

נחלק לתלמידים את חומרי היצירה.

אופן הכנת הדבורה: הנחו את התלמידים לפי סדר העבודה.

לוקחים 2 פונפונים צהובים ופונפון שחור ומדביקים אחד לשני בעזרת דבק פלסטי או דבק סטיק. שניים צהובים צמודים ועוד אחד שחור.

ניקח שני מנקי מקטרות שחורים ונקפל את שניהם לחצי יחדיו ונלפף מסביב לשני הפונפונים הצהובים

בחיבור ביניהם. נשאיר קצה של מנקה מקטרות שחור ונעמיד אותן מעל הראש כשני מחושים.

ניקח מנקה מקטרות בצבע לבן ונלפף סביב הדבורה בין הפונפון הצהוב לשחור

וניצור שתי כנפיים קטנות.

ניתן להגיש עזרה למי שנזקק.

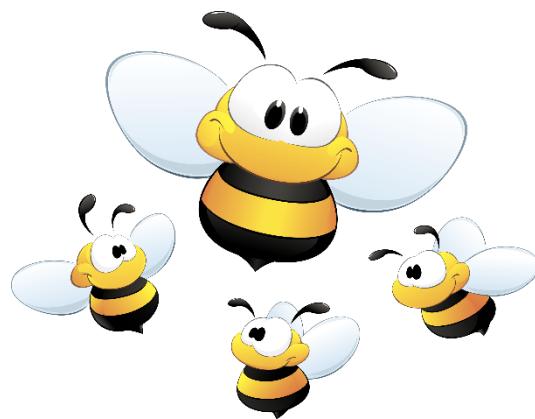
בעזרת דבק פלסטי או דבק סטיק נדביק שתי עיניים קטנות במרכז ראש הדבורה

המובילים יגזרו עבור התלמידים פה קטן מבריסטול שחור וינחו את התלמידים כיצד להדביק אותו.

הדבורה שלנו מוכנה.

כעת יקחו התלמידים את כדור הקלקר האליפטי, בעזרת שיפוד יחוררו המובילים לתלמידים חור במרכז הכדור האליפטי, לאחר מכן ישחילו התלמידים במרכזו מנקה מקטרות שחור (נשאיר את הקצוות בולטים החוצה) וכעת ילפפו סביב הכדור את חוט הצמר הצהוב בצורה לא אחידה כדי להגיע למראה של כוורת טבעית ועגלגלה.
ראו דוגמה.

כעת נצמיד את הדבורה לכוורת הדבש בעזרת מנקה המקטרות השחור, נלפף את הקצוות סביב הדבורה ונסובב את הפינות לחיזוק.

פעילות סיום - חיות מרגישות

עזרים:

אם יש אביזרי תחפושות של בעלי חיים בצהרון ניתן להשתמש בהם.

מהלך הפעילות:

נספר לתלמידים שלפעמים גם בעלי החיים עצובים מכל מיני סיבות כדי להבין אותם יותר ולהזדהות עם הקשיים שיש לחיות, יציגו היום התלמידים ו"ידברו" בשמם של בעלי החיים.

רעיונות:

בעל חיים שהלך לאיבוד ולא מוצא את המשפחה / בית שלו.
בעל חיים שאכל משהו שלא בריא לו.
בעל חיים שקשה לו למצוא אוכל והוא רעב.
בעל חיים שבני אדם התנהגו אליו לא יפה ופגעו בו.

נזמין בכל פעם זוג חברים שיציגו ו"יהפכו בעצמם" לבעלי החיים.
כל בעל חיים יספר משהו אחד טוב שקרה לו היום ומשהו אחד עצוב.

פעילות פתיחה - חיות בתנועות

מהלך הפעילות:

המובילים יערכו את בדיקת הנוכחות כאשר כל תלמיד שקראו בשמו יתבקש לומר שם של בעל חיים שמתחיל באותה אות כמו שמתחיל השם שלו, ובעל חיים שמתחיל באות שמסתיים השם שלו. המובילים יזמינו 4, תלמידים המעוניינים להשתתף למרכז המפגש. הציגו להם 4 תנועות שצמודות לשם של בעל חיים. כשאתם שומעים : ג'רפה אתם שמים יד על האף כשאתם שומעים: נשר אתם מסתכלים למעלה כשאתם שומעים: חסידה אתם קופצים על רגל אחת כשאתם שומעים: תנין אתם נוגעים ברצפה

מתחילים לשחק – המובילים אומרים את שמות החיות ומבלבלים את הסדר. התלמידים צריכים לזכור איזו תנועה צריך לעשות לפי השם ששמעו. מי שהתבלבל חוזר למקומו עד שנשאר תלמיד אחד שלא התבלבל והוא המנצח. חיזרו על המשחק מספר פעמים עם תלמידים אחרים.

פעילות העשרה חינוכית - ספריית פיג'מה

"למה הכל קורה דוקא לי"

כתבה: פמלה דנקן אדוארדס / אייר: בנג'י דיוויס

תקציר הסיפור: (מתוך ספריית פיג'מה)

לכלב וינסטון יש קוץ ברגל. "הכול קורה דוקא לי", הוא אומר ויוצא אל הווטרינר. בדרך קורים הרבה דברים לחבריו, אבל וינסטון לא שם לב, הוא מרוכז רק בקוץ הקטן, כי "קוץ ברגל זה הדבר הכי כואב בעולם". ספר חכם ומשעשע העוסק בשאלה שמעסיקה מבוגרים וילדים כאחד – למה הכול קורה דוקא לי? – ומציע להביט בעולם בעין טובה, בחמלה ובהומור.

עזרים:

הספר "למה הכל קורה דווקא לי"

דפי ציור וצבעי עיפרון

מהלך הפעילות:

נראה לתלמידים את כריכת הספר ונספר להם מהו שמו של הספר,
מי כתבה אותו ומי אייר את הציורים שבו.
נקריא לתלמידים את הסיפור כשאנו מאפשרים להם תוך כדי הקריאה להתבונן בתמונות.

נשאל את התלמידים מי לדעתם מספר את הסיפור?
נבחר דמות נוספת מתוך הסיפור ונשאל את התלמידים
אם אותה דמות הייתה מספרת את הסיפור,
מה היא הייתה אומרת?
למשל, הכלב אנג'י או הכלב רקס.
ניתן לשאול את התלמידים כיצד הרגישו כאשר סופר על הקוץ.
האם גם להם נכנס פעם קוץ? כיצד הרגשתם?
האם גם הם הרגישו מסכנים וכאובים כמו וינסטון הכלב?
האם מישהו עזר להם להוציא את הקוץ?

לסיום נציע לתלמידים לצייר תמונה מתוך הספר.
ניתן לתלות את היצירות על הלוח בצהרון תחת הכותרת: "למה הכל קורה דווקא לי."

פעילות סיום: "סמוך עלי"

מידע למובילים:

בעלי החיים הביתיים שגרים בסביבתנו, תלויים בנו בדרכים רבות. בפעילות היום נמחיש לתלמידים כיצד בעלי החיים סומכים עלינו ותלויים בנו.

עזרים:

מטפחות / רצועות אלבד

מהלך הפעילות:

נספר לתלמידים כי היום נשחק משחק שימחיש לנו כיצד אנו אחראיים לשלומם של בעלי החיים שלנו.

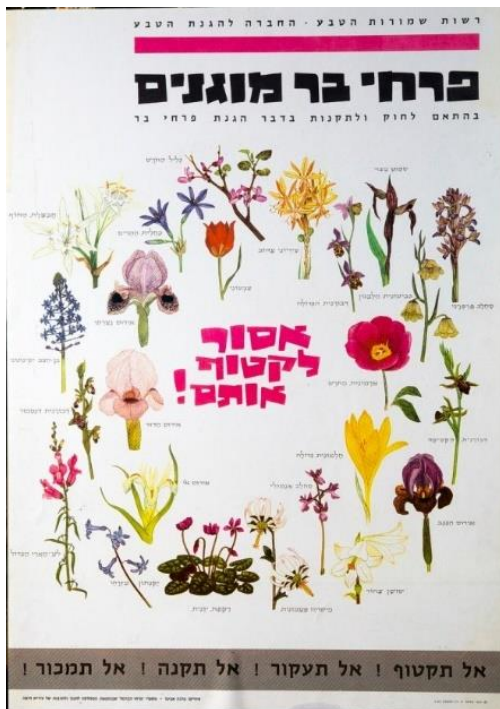
אם הם רעבים, הם יכולים לקחת אוכל לבד?
ואם הם צמאים? ומה אם הם לא מרגישים טוב? הם יכולים להתקשר לרופא?

הם סומכים עלינו שנשמור עליהם ונטפל בהם היטב. המובילים יזמינו את התלמידים להתחלק לזוגות. אחד מבני הזוג יהיה בעל החיים והוא יקשור את הסרט סביב עיניו והחבר השני יוביל אותו במרחב. ננחה את התלמידים להוביל את בני הזוג באיטיות ובסבלנות כדי שכן הזוג המובל ירגיש בטוח. מותר לבן הזוג המוביל לתת הנחיות כגון: תרים רגל בעדינות כי יש פה קובייה / מדרגה, תתכופף קצת כי יש משהו תלוי מלמעלה וכדומה.

ניתן לשחק שוב כשמחליפים בתפקידים.

פעילות פתיחה - שומרים על הפרחים

עזרים:

תמונות פרחי א"י מוגנים

מהלך הפעילות:

נספר לתלמידים על הפרחים המוגנים שיש בארצנו

מה זה אומר שהם מוגנים? שאסור לקטוף אותם.

כי אם לא נשמור עליהם וניתן להם לפרוח, לגדול ולהתרבות הם יעלמו.

חלק מן הפרחים הם מוגנים אך רצוי בטבע לא לקטוף פרחים בכלל

ולאפשר להם לגדול ולצמוח בשמחה בשדות.

נראה לתלמידים את התמונות ונשאל מי מזהה את הפרח שבתמונה.

נספר לתלמידים שבמשך היום נכיר פרחים נוספים שאינם מוגנים

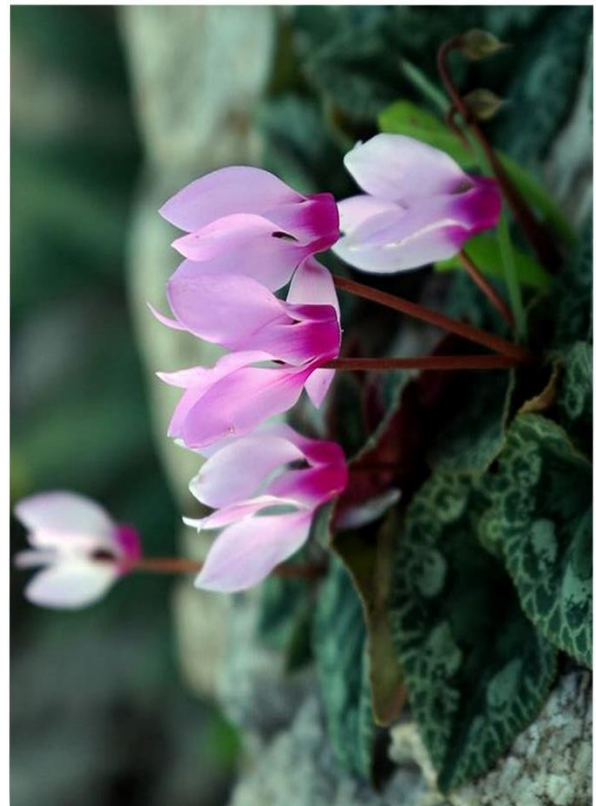
ונלמד מדוע הם מודאגים.

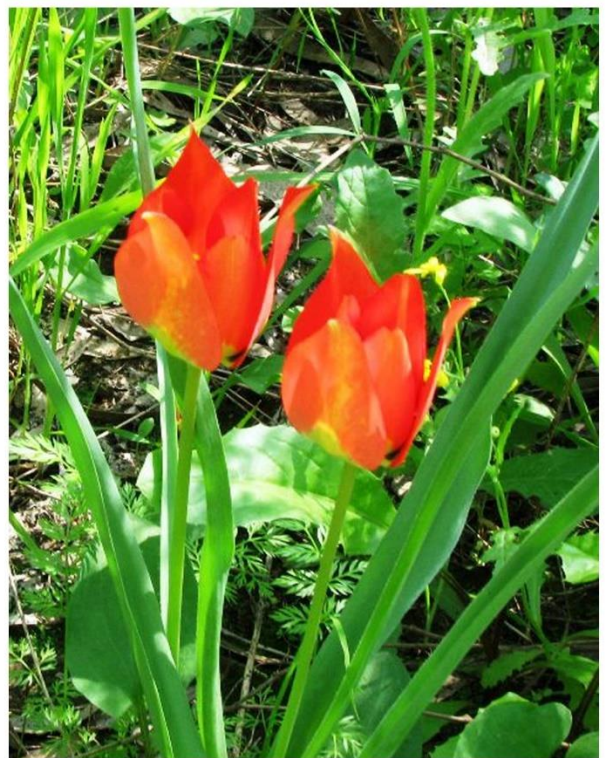
המובילים יאמרו שתי אותיות מתוך שם של פרח והתלמידים ינסו לזהות

את שמו של הפרח.

סביון	צבעוני
כלנית	פרג
חצב	אירוס
רקפת	חבצלת
שושן צחור	לע הארי
ורד	נרקיס
יקינטון	סחלב

קרדיט תמונת רקפת - מרכז להבה נצרת, מתוך אתר פיקיויקי

פעילות העשרה חינוכית - ולס להגנת הצומח

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר – ולס להגנת הצומח

מילות השיר מצורפות

מהלך הפעילות:

היום נכיר את צמחי הבר מתוך השיר

"ולס להגנת הצומח" מילים ולחן: נעמי שמר

נספר לתלמידים גם על פרחי הבר שעליהם איש אינו שומר.

נשמיע לתלמידים את השיר לפחות פעמיים .

לאחר ההאזנה לשיר נשאל את התלמידים על מה לדעתם השיר מדבר?

כיצד הרגישו כשהקשיבו למילות השיר? למה התחברו במיוחד?

נספר להם כי נעמי שמר כתבה את השיר

בשם של צמחי הבר, שעליהם לא שומרים והם אינם מוגנים.

בשיר מבקשים צמחי הבר שישמרו גם עליהם.

נלמד את מילות השיר ונשיר ביחד.

המובילים ישירו בכל פעם שורה והתלמידים יחזרו אחריהם,

נשיר את השיר מספר פעמים עד שנדע את המילים.

נשאל את התלמידים האם הם חושבים שכדאי לנו להקשיב לבקשת הפרחים ולשמור עליהם?

נבקש מהתלמידים הצעות כיצד נוכל לשמור על הצומח.

ולס להגנת הצומח

כָּבֵר פּוֹרְחִים נְרָקִיסִים בְּשִׁמּוֹרוֹת הַטֶּבַע
מִרְבָּדִים נִפְרָשִׁים בְּשִׁפְלַת הַחוּף
כְּלָנִית וְכֶרֶם, אֶלֶף גּוֹן וְצֶבַע
וְהַחֵק שְׁאוֹמֵר - כָּאֵן אֶסוּר לְקִטּוֹף!

אֲדֹנִי, הִזָּהֵר, אֵל תִּיגַע בִּיאִירִים!
צְבָעוֹנֵי הָהָרִים הוּא מְחוּץ לְתַחֲנוּם!
כָּל גִּבְעָה נִשְׁאַה בְּשׁוּלֵי הָעִיר הִיא
שֵׁטַח בֵּר מְגֹדֵר וְאַזּוּר רָשׁוּם!

רַק עָלִי אֵין הַחֵק מְשֻׁנֵּיחַ
רַק עָלִי אִישׁ אֵינוֹ שׁוֹמֵר
לוֹ הִיוּ לִי עָלִי גִבְיַע
אֲז, הָיָה מִצְבִּי אַחֵר.

אֲז אֲנִי לִפְעָמִים חוֹשֶׁבֶת
כִּי הָיָה זֶה אוֹלִי רָצוֹי
לוֹ הָיִיתִי נְרָקִיס אוֹ רִקְפֶּת
אוֹ אֶפְלוֹ אִיזָה בֶּן חֲצָב מְצוֹי

צְפוּרִים נְדִירוֹת כָּבֵר דּוֹגְרוֹת בְּסֻלַּע
אֵילָנוֹת נְדִירִים נִשְׁמָרִים לְחוּד
אֵילוֹת נְבִהָלוֹת מְסִתְּכָלוֹת בְּשֻׁלְט
בוֹ כְּתוּב בְּפֶרוֹשׁ שְׁאֶסוּר לְצוּד!

הִסְתַּכְּלוּ מָה שְׁקוֹרָה לִי בְּדֶרֶךְ:
כָּל אֶחָד עוֹבֵר, חוּטֵף, קוּטֵף, קוֹלַע לוֹ זֶר
לוֹ הָיִיתִי חֲיָה אוֹ פֶּרֶחַ
אֲז הָיָה מִצְבִּי אַחֵר!

רַק עָלִי עוֹד לֹא שָׁמוּ שְׁלֹט
מְסֻבִּיב אֵין לִי כָל גֹּדֵר
לוֹ הָיִיתִי, נֹאמֵר, אֵילָת
אֲז הָיָה מִצְבִּי אַחֵר!

פעילות סיום - חלוקת תעודות

"מגיני הטבע"

הכנה מראש:

הדפסת תעודות ההוקרה כמספר התלמידים
כתיבת שמם של התלמידים על התעודות וחתימת המובילים על התעודה.

עזרים:

תעודות ההוקרה
מחשב / רמקולים

קישור לשיר – מקום לדאגה
מילים: יהונתן גפן לחן: מתי כספי

מהלך הפעילות:

המובילים יזמינו את התלמידים לחלוקת התעודות החגיגית.
נפתח בשיח עם התלמידים על כל פועלנו בחודש האחרון
כיכד למדנו כמה חשוב לשמור על בעלי החיים, כמה לנו הם חשובים
כיכד להתייחס לצמחים ולעצים, כמה חשוב לשמור על בעלי החיים והצמחים
שלא יעלמו מן העולם.

נראה לתלמידים את תעודות ההוקרה ונודה להם בשם בעלי החיים ובני האדם
נזכיר להם שהם אלה שיכולים לשנות את היחס של האנשים כלפי בעלי החיים.
אם רק נראה אהבה.
הקריאו להם מה כתוב בתעודות.
מומלץ לצלם את התלמידים עם התעודות ולשלוח להורים למזכרת. (באישור הורים)
נלמד את התלמידים את הדיקלום:

**בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל מָצֵב
אֲשֶׁמֶר עַל הַחַיּוֹת וְאוֹתָן אוֹהֵב
אֲנִי עַל הַפְּרָחִים הָעֵצִים וְהַסְּבִיבָה
זֶה בְּטֶבַע שְׁלִי לְהַחֲזִיר אֶהְבֶּה.**

נזמין את התלמידים אחד אחד נלחץ את ידיהם ונחלק להם את התעודות .

נשמיע את השיר הנפלא "מקום לדאגה" ברקע בשקט.

בסיום חלוקת התעודות נדקלם יחדיו את הדיקלום

ונזמין את כל התלמידים לצילום משותף עם תעודות ההוקרה. (באישור הורים)

תעודת הוקרה

למגיני החיות והצמחים

ניסן תשפ"ב אפריל 2022

תעודת הוקרה זו מוענקת ל:

מגיני החי והצומח

בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל מִצָּב

אֶשְׁמֹר עַל הַחַיּוֹת וְאוֹתָן אוֹהֵב

אֶגֶן עַל הַפְּרָחִים הָעֵצִים וְהַסְּבִיבָה

זֶה בְּעֵבֶע שְׁלִי לְהַחֲזִיר אֶהֱבָה.

ניצנים

תוכנית הצהרונים הלאומית
משרד החער

משרד החינוך

"ניצנים" - תכנית הצהרונים הלאומית

מוביל/ת הצהרון

ניצנים - ניסן תשפ"ב, אפריל 2022

